

Lieta C-361/19**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu****Iesniegšanas datums:**

2019. gada 3. maijs

Iesniedzējtiesa:

College van Beroep voor het Bedrijfsleven (Nīderlande)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2019. gada 23. aprīlis

Prasītāja:

De Ruiter vof

Atbildētājs:

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Pamatlietas priekšmets

Prasītāja ar tās prasību vēršas pret atbildētāja lēmumu, ar kuru atbilstoši *Uitvoeringsregeling rechtstreekse betalingen GLB* (Īstenošanas noteikumi saistībā ar KLP tiešajiem maksājumiem, turpmāk tekstā – “*Uitvoeringsregeling*”) ir ticis noteikts tai par 2016. gadu piešķiramo tiešo maksājumu *cross-compliance* [savstarpējās atbilstības] samazinājums 5 % apmērā. Savstarpējās atbilstības samazinājuma gadījumā runa ir par administratīvu sodu, kas tiek piemērots, pamatojoties uz Savienības tiesību normām, kuras ir prejudiciālā jautājuma priekšmets.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu saskaņā ar LESD 267. pantu.

Ar prejudiciālo jautājumu būtībā ir jānoskaidro, vai Regulas (ES) Nr. 1306/2013 99. panta 1. punkts un Īstenošanas regulas (ES) Nr. 809/2014 73. panta 4. punkta a) apakšpunkts ir spēkā, ciktāl atbilstoši tiem, lai noteiktu gadu, attiecībā uz kuru tiek aprēķināts savstarpējās atbilstības samazinājums, ir jāņem vērā gads, kad ir

ticis konstatēts savstarpējās atbilstības tiesību normu pārkāpums, konkrēti, tādā gadījumā kā pamatlietā izklāstītais, kad gads, kad ir izdarīts pārkāpums, neatbilst gadam, kad tas ir ticis konstatēts.

Prejudiciālais jautājums

Vai Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1306/2013 (2013. gada 17. decembris) par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību 99. panta 1. punkts un Komisijas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 809/2014 (2014. gada 17. jūlijs), ar ko paredz noteikumus par to, kā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1306/2013 piemēro attiecībā uz integrēto administrācijas un kontroles sistēmu, lauku attīstības pasākumiem un savstarpējo atbilstību, 73. panta 4. punkta a) apakšpunkts ir spēkā, ciktāl atbilstoši tiem, lai noteiktu gadu, attiecībā uz kuru tiek aprēķināts savstarpējās atbilstības samazinājums, ir jāņem vērā gads, kad ir ticis konstatēts savstarpējās atbilstības tiesību normu pārkāpums, ja gads, kad ir izdarīts pārkāpums, neatbilst gadam, kad tas ir ticis konstatēts?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1306/2013 (2013. gada 17. decembris) par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību 91., 92. un 99. pants

Komisijas Deleģētās regulas (ES) Nr. 640/2014 (2014. gada 11. marts), ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1306/2013 attiecībā uz integrēto administrācijas un kontroles sistēmu, maksājumu atteikšanas vai atsaukšanas nosacījumiem un administratīvajiem sodiem, kas piemērojami tiešo maksājumu, lauku attīstības atbalsta un savstarpējās atbilstības kontekstā, 39. pants

Komisijas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 809/2014 (2014. gada 17. jūlijs), ar ko paredz noteikumus par to, kā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1306/2013 piemēro attiecībā uz integrēto administrācijas un kontroles sistēmu, lauku attīstības pasākumiem un savstarpējo atbilstību, 73. un 74. pants

Atbilstošās valsts tiesību normas

Uitvoeringsregeling rechtstreekse betalingen GLB 4.8. pants

Regeling houders van dieren (Dzīvnieku labturības prasību noteikumi) 3.1. pants

Besluit houders van dieren (Rīkojums par dzīvnieku labturības prasībām) 2.36. pants

Īss pamatlietas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 Pēc 2015. gada 3. decembrī prasītājas saimniecībā veterinārārsta veiktas liellopa pirmskaušanas apskates un pēc tam *Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit* (NVWA) (Nīderlandes Pārtikas un patēriņa preču iestāde) veiktas pārbaudes tika sagatavoti divi ziņojumi ar konstatējumiem par prasītājas saimniecību. Atbildētājs, pamatojoties uz šiem ziņojumiem, uzskatīja, ka ir pamats piemērot prasītājai savstarpējās atbilstības samazinājumu 5 % apmērā saskaņā ar *Uitvoeringsregeling*. Savstarpējās atbilstības samazinājums ir administratīvs sods par lauksaimniecības uzņēmumu izdarītiem Savienības tiesībās atbalsta (tiešie maksājumi) saņemšanai izvirzīto prasību pārkāpumiem.
- 2 Šī samazinājuma pamatā sākotnēji bija pieci, bet beigās – trīs pārkāpumi: divi veselības un viens dzīvnieku labturības jomā. Atbildētājs savstarpējās atbilstības samazinājumu piemēroja tiešajiem maksājumiem par 2016. gadu.
- 3 Ar 2017. gada 16. februāra lēmumu (sākotnējais lēmums) atbildētājs noteica savstarpējās atbilstības samazinājumu 5 % apmērā. Ar 2017. gada 30. jūnija lēmumu (pārsūdzētais lēmums) atbildētājs noraidīja prasītājas iebildumu kā nepamatotu. Pēc tam prasītāja cēla iesniedzējtiesā prasību par pārsūdzēto lēmumu.

Pamatlietas pušu galvenie argumenti

- 4 Runa bija par diviem pārkāpumiem (pirmais un otrais pārkāpums) veselības jomā, proti, veterināro zāļu lietošanas nepareizu reģistrēšanu un paredzētā gaidīšanas laika pēc veterināro zāļu lietošanas neievērošanu. Runa bija arī par pārkāpumu (trešais pārkāpums) dzīvnieku labturības jomā, proti, sausas un tīras teļu guļvietas neierīkošanu. Iesniedzējtiesa lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu un prejudiciālā jautājuma pamatojumā uz otro pārkāpumu nenorāda.
- 5 Tā kā iesniedzējtiesas ieskatā ir pierādīts, ka iepriekš minētie pārkāpumi var pamatot savstarpējās atbilstības samazinājumu, atliek tikai atbildēt uz jautājumu, uz kāda pamata tas ir jāaprēķina.
- 6 Saistībā ar savstarpējās atbilstības aprēķināšanu prasītāja uzskata, ka atbildētājs nepamatoti to ir noteicis 5 % apmērā no tai par 2016. gadu piešķiramajiem tiešajiem maksājumiem. Šis iebildums ir prejudiciālā jautājuma pamatā.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 7 Pirmais pārkāpums tika izdarīts 2015. gadā, savukārt trešais pārkāpums tika izdarīts un abu pārkāpumu konstatēšana notika 2016. gadā. Tāpēc pirmā pārkāpuma gadījumā pārkāpuma izdarīšanas gads neatbilst tā konstatēšanas gadam.

- 8 Gan par pirmo, gan par trešo savstarpējās atbilstības tiesību normu pārkāpumu atbildētājs atbilstoši Regulas (ES) Nr. 640/2014 39. panta 1. punktam piemēroja 3 % samazinājumu. Tā kā abi pārkāpumi ir tikuši konstatēti vienā un tajā pašā gadā (proti, 2016. gadā) un attiecas uz atšķirīgām savstarpējās atbilstības jomām, proti, dzīvnieku veselību un labturību, atbildētājs abus samazinājumus saskaitīja un noteica saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) Nr. 809/2014 74. pantu vislielāko iespējamo samazinājumu 5 % apmērā.
- 9 Atbildētājs savstarpējās atbilstības samazinājumu atbilstoši Regulas (ES) Nr. 1306/2013 99. panta 1. punktam un Īstenošanas regulas (ES) Nr. 809/2014 73. panta 4. punkta a) apakšpunktam attiecināja uz tiešajiem maksājumiem par gadu, kad savstarpējās atbilstības pārkāpumi tika konstatēti. Šo tiesību normu formulējums – arī franču un angļu valodu redakcijās – ir viennozīmīgs: savstarpējās atbilstības samazinājums tiek piemērots maksājumiem par gadu, kas pārkāpumi ir tikuši konstatēti.
- 10 Taču iesniedzējtiesai ir šaubas par Regulas (ES) Nr. 1306/2013 99. panta 1. punkta un Īstenošanas regulas (ES) Nr. 809/2014 73. panta 4. punkta a) apakšpunkta spēkā esamību, ciktāl atbilstoši tiem, lai noteiktu gadu, attiecībā uz kuru tiek aprēķināts savstarpējās atbilstības samazinājums, ir jāņem vērā gads, kad ir ticis konstatēts savstarpējās atbilstības tiesību normu pārkāpums, ja gads, kad ir izdarīts pārkāpums, neatbilst gadam, kad tas ir ticis konstatēts. Par to norādes ir atrodamas Tiesas 2018. gada 25. jūlija spriedumā lietā C-239/17 (*Teglggaard un Fløjstrupgård*, EU:C:2018:597, 34.–59. punkts).
- 11 Iesniedzējtiesa apzinās, ka spriedums lietā *Teglggaard un Fløjstrupgård* attiecas uz šajā lietā piemērojamo regulu priekštecēm un attiecīgi uz citām regulām, ka bija konstatējamas atšķirības starp šo regulu valodu redakcijām un ka runa ir par šo regulu interpretāciju, it īpaši par jautājumu, vai tiešo maksājumu samazinājumi savstarpējās atbilstības noteikumu neievērošanas dēļ ir jāaprēķina, pamatojoties uz maksājumiem, kas ir piešķirti vai ir piešķirami [noteikumu] neievērošanas vai tās konstatēšanas kalendārajā gadā. Tomēr iemesli, kuru dēļ Tiesa iepriekš minētajā lietā ir konstatējusi, ka tiešo maksājumu samazinājumi savstarpējās atbilstības noteikumu neievērošanas dēļ ir jāaprēķina, pamatojoties uz maksājumiem, kas ir piešķirti vai ir piešķirami [noteikumu] neievērošanas kalendārajā gadā, var radīt situāciju, kad ar Savienības likumdevēja lēmumu šajā lietā piemērojamās regulās par pamatu izmantot pārkāpuma konstatēšanas gadu netiek ievēroti vienlīdzības, samērīguma un tiesiskās drošības principi, ja savstarpējās atbilstības tiesību normu pārkāpuma izdarīšanas gads neatbilst pārkāpuma konstatēšanas gadam. Proti, Tiesa nosprieda, ka, tiešo maksājumu samazinājumu attiecinot uz savstarpējās atbilstības noteikumu neievērošanas konstatēšanas gadu, pastāv risks, ka to maksājumu summa, kuriem tiek piemērots samazinājums, ir ievērojami lielāka par šo maksājumu summu pašā savstarpējās atbilstības noteikumu neievērošanas gadā, vai – gluži pretēji – piemērotais samazinājums ir ievērojami mazāks, ja tiešie maksājumi laikposmā no neievērošanas gada līdz tās konstatācijas gadam ir samazinājušies, ka ne vienmēr tiek nodrošināta saikne starp lauksaimnieka rīcību, kas ir pamatā samazināšanai vai nepiešķiršanai, un šo samazināšanu vai

nepiešķiršanu un ka attiecīgajam lauksaimniekam ir grūti paredzēt finansiālās sekas, kuras viņam būtu jāuzņemas (skat. spriedumu *Teglgaard* un *Fløjstrupgård*, 47. un nākamie punkti, un ģenerāladvokātes E. Šarpstones [*E. Sharpston*] 2018. gada 17. maija secinājumus, EU:C:2018:328, 87.–101. punkts).

- 12 Norādot uz 1987. gada 22. oktobra spriedumu lietā 314/84 (*Foto-Frost*, EU:C:1987:452), iesniedzējtiesa konstatē, ka tai, ņemot vērā šīs šaubas par attiecīgo Savienības tiesību normu spēkā esamību, ir pienākums saskaņā ar LESD 267. pantu lūgt Tiesu sniegt prejudiciālu nolēmumu.
- 13 Ja Tiesa nospriestu, ka Regulas (ES) Nr. 1306/2013 99. panta 1. punkts un Īstenošanas regulas (ES) Nr. 809/2014 73. panta 4. punkta a) apakšpunkts – ciktāl atbilstoši tiem, lai noteiktu gadu, attiecībā uz kuru tiek aprēķināts savstarpējās atbilstības samazinājums, ir jāņem vērā gads, kad ir ticis konstatēts savstarpējās atbilstības tiesību normu pārkāpums, ja gads, kad ir izdarīts pārkāpums, neatbilst gadam, kad tas ir ticis konstatēts – nav spēkā, šķiet, ka attiecībā uz šajā lietā pieņemto lēmumu tas nozīmētu, ka atbildētājs, nosakot šajā lēmumā savstarpējās atbilstības samazinājumu 5 % apmērā attiecībā uz prasītājam par 2016. gadu piešķiramajiem tiešajiem maksājumiem, nepamatoti ir ņēmis vērā arī pirmo 2015. gadā izdarīto pārkāpumu. Pamatojoties – tikai – uz 2016. gadā izdarīto trešo pārkāpumu, attiecīgi būtu jānosaka savstarpējās atbilstības samazinājums 3 % apmērā no prasītājam par 2016. gadu piešķiramajiem tiešajiem maksājumiem.
- 14 Pēc tam rodas jautājums, vai Savienības tiesībās ir ietverts juridiskais pamats, atbilstoši kuram savstarpējās atbilstības tiesību normu pārkāpuma gadījumā tomēr var tikt piemērots savstarpējās atbilstības samazinājums, ja – kā šajā gadījumā saistībā ar pirmo 2015. gadā izdarīto pārkāpumu – pārkāpuma izdarīšanas gads neatbilst tā konstatēšanas gadam. Lai gan šis jautājums šajā lietā nerodas, proti, lēmumā ir paredzēts tikai tiešo maksājumu samazinājums par 2016. gadu, tas iesniedzējtiesas ieskatā ir arī jāņem vērā, atbildot uz prejudiciālo jautājumu. Proti, šāda juridiskā pamata neesamība būtu pretrunā no Regulas (ES) Nr. 1306/2013 53. un 54. apsvēruma izrietošajam šīs regulas mērķim saistībā ar savstarpējās atbilstības tiesību normu ievērošanu, atbilstoši kuram tiešo maksājumu pilnīgai izmaksai būtu jābūt saistītai ar tādu saistošu noteikumu ievērošanu, kas attiecas uz zemes izmantošanu, lauksaimniecisko ražošanu un darbību. Ar šīm tiesību normām Kopējā lauksaimniecības politikā ir jāietver pamatstandarti vides, klimata pārmaiņu, zemes labu lauksaimniecības un vides apstākļu, sabiedrības veselības, dzīvnieku veselības, augu veselības un dzīvnieku labturības jomā (skat. spriedumu lietā *Teglgaard* un *Fløjstrupgård*, 40. punkts).